

kona ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n., bylo z viny žalované strany nalezeno na rozvod manželství od stolu a lože z viny žalované, obsahuje v sobě změnu žalobního důvodu. Žalobce to také beze všeho uznává, míní však proti názoru rekursního soudu, že připuštění jeho eventuálního žalobního návrhu by nezpůsobilo ani značného stížení ani průtahu jednání, a že ani rozdílnost řízení není tak podstatná, by mohla být pokládána za důvod jeho zamítnutí. Třeba že v tomto sporu, v němž návrh na změnu žalobní prosby byl podán již takřka na konci průvodního řízení, nebylo by třeba obávat se značného stížení ani průtahu jednání (§ 235 odstavec třetí c. ř. s.), přece podstatný a zásadní rozdíl soudního řízení v obou případech vylučuje, by návrhu žalobcovu mohlo být vyhověno. Jak sám stěžovatel připouští, jest řízení o žalobě na rozluky manželství řízením officiosním, v němž soudu jest se řídití kromě předpisů civil. soudního řádu ustanoveními § 8 a násl. nařízení ministerstva spravedlnosti ze dne 9. prosince 1897, čís. 283 ř. zák., pokud se týče § 13 a násl. dvorského dekretu ze dne 25. srpna 1819, čís. 1595 sb. z. s. s tou obměnou, že dle čl. V. zákona ze dne 1. dubna 1921, čís. 161 sb. z. a n. se neustanovuje obháje svazku manželského. Prvý rok i žalobní odpověď odpadá, za to jsou vzhledem k zásadě vyhlašovací novoty v rámci uplatněného důvodu rozluky přípustny v řízení opravném, vyšší stolice nejsou vázány zjištěními nižších soudů, a mohou, jsouce povinny z moci úřední oceňovati výsledky průvodního řízení, naříditi doplnění neúplného řízení průvodního, a za tím účelem, i když neúplnost řízení ani nebyla vytýkána, buď samy provést nové důkazy (II. stolice), pokud se týče zrušiti rozsudek a naříditi doplnění důkazů (III. stolice). Naproti tomu v řízení o žalobě na rozvod manželství od stolu a lože jest třeba naříditi první rok, při němž rozsudek pro zmeškání, v řízení prv uvedeném vyloučený, může být vydán a jest udělení lhůty žalované straně k podání žalobní odpovědi obligatorní. Pro řízení opravné platí ustanovení § 461 a násl. civ. soudního řádu, a jsou v něm jmenovitě novoty vedle § 482 c. ř. s. vyloučeny. Dle toho nejde tu — jak míní stěžovatel — o mezeru v zákonodárství, není-li zde zákoného ustanovení, které by strany opravňovalo po provedeném řízení rozlukovém žádati za povolení rozvodu manželství, a to, co zákonem stanoveno jest při žalobě o rozluky pro nepřekonatelný odpor (§ 13 lit. i) zákona ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n.), nelze rozšiřovati na žaloby, v nichž se uplatňují také jiné důvody rozluky.

Čís. 1481.

Společnost s r. o. nemá, pokud nebyla zapsána do rejstříku, procesní způsobilosti.

(Rozh. ze dne 14. února 1922, R I 108/22.)

Procesní soud první stolice rozhodl věcně o žalobě, vznesené neprotokolovanou dosud společností s r. o. Odvolací soud zrušil sám od sebe napadený rozsudek i s předchozím řízením a žalobu odmítl. Důvody: Napadený rozsudek a řízení jemu předcházejší nemůže obstát před zákonem, trpíc vadou, jež zakládá zmatečnost celého řízení, a jež, jsouc nezhojitelna, nedá se odstraniti. Na soudě může totiž žalovati a být žalován pouze ten, kdo má procesní způsobilost (§ 1 c. ř. s.), ta

však nevyhnutelně předpokládá, že dotyčná osoba — ať fysická nebo právnická — je vybavena právní osobností, t. j. může být nositelem práv a závazků (§ 19 obč. zák.). Osobám, jež nemohou ani nabýti práv, ani vejíti v závazky, způsobilost procesní naprosto schází. K těmto osobám náleží žalující společnost, poněvadž, jak nesporno, se utvořila v základě smlouvy jako společnost s ručením obmezeným ve smyslu zákona ze dne 6. března 1906, čís. 58 ř. zák., do rejstříku společností však dosud zapsána není, následkem toho jako taková jí není (§ 2 čís. 2 zák. ze dne 6. března 1906, čís. 58 ř. zák.) a schází jí proto právní osobnost a v důsledku toho i způsobilost procesní. Nedostatek procesní způsobilosti lze sice odstraniti u osob, jež mají právní osobnost a jimž jen schází způsobilost procesní, nelze jej však odstraniti u osob, které, jako tomu jest v tomto případě, nemohou nabýti práv ani vcházeti v právní závazky, neboť osob takových tu právně vůbec není. Žalobkyně, jsouc si dobře vědoma následků ustanovení § 2 čís. 2 zákona ze dne 6. března 1906, čís. 58 ř. zák., snaží se proniknouti s náhledem, že jest aspoň společností ve smyslu ustanovení § 1175 obč. zák. Žalobkyni sluší dáti za pravdu v tom, že členové společnosti s ručením omezeným, dokud společnost jako taková není zapsána do rejstříku společností, mohou tvořiti společnost dle § 1175 obč. zák., jenže žalobkyně při tom přehlíží, že to jest společnost jednotlivých osob, ohledně níž občanský zákon nepřipouští, aby vedla firmu, jako tomu jest zde, kde žalobkyně vede označení »X...« a aby jako taková žalovala; jako žalobci mohou v případě takovém vystoupiti pouze její členové pod vlastními jmény.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

Důvody:

Výtka, že soud druhé stolice neodvodil příslušných důsledků právních ze svého názoru, že členové zamýšlené společnosti tvoří společnost podle § 1175 obč. zák., není odůvodněna. Žaloba byla podána společností s ručením obm., pokud se týče touto neprotokolovanou společností, zastoupenou svými společníky. Jako žalobci nevystupují tedy členové společnosti založené podle občanského zákona, nýbrž společnost obchodní, která však před zápisem do obchodního rejstříku podle § 2 odstavec druhý zák. o společnostech s r. o. neexistuje a nemůže tedy žalovati. Osoby, jednající před zápisem do rejstříku jménem společnosti, ručí podle téhož ustanovení osobně a mohou proto také jen osobně vystupovati. Jest sice správné, že může býti i pro společnost s r. o., dosud nezapsanou, jmění nabýváno, avšak toliko s účinkem ode dne jejího skutečného vzniku, t. j. zápisu do obchodního rejstříku, který dosud proveden nebyl.

Čís. 1482.

Podnájemník nemůže se domáhati proti pronajímateli odkladu exekuce vyklizením bytu (nařízení ze dne 25. června 1920, čís. 409 sb. z. a n.).

(Rozh. ze dne 14. února 1922, R I 135/22.)